

нутої правової системи. Від сили фундаменту залежить і сила будови, її здатність служити добру і справедливості.

*С. О. Таркова, викладач кафедри
культурології*

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Третє тисячоліття безпелаяційно внесло свої корективи в усі сфери життя людини. Запанувала доба прагматизму й індивідуалізму, матеріальних цінностей і аморальності, доба, в якій важко відрізнити справжнє від підробки, високе від низького.

Ніколи духовний світ людини так не трансформувався, радикально не змінювався, як зараз, а людина не відчувала себе настільки вільно та самотньо. Колишні духовні цінності втратили своє значення, а нові суспільство намагається створити, долаючи неабиякі труднощі. Людина не завжди знає, до чого вона повинна прагнути, для чого жити, які починання втілювати у життя.

Усе очевидніше відчуження людини від традицій, ідеалів, відбувається дегенерація практично всього спектра життєдіяльності людини. Негативні явища, що поширюються в усьому суспільстві, глибше за все вразило молодіжну субкультуру, яка швидко трансформується в антикультуру, що у свою чергу призводить до збільшення соціальної напруги, створює передумови для виникнення насильства, як в середовищі молоді, так і між поколіннями.

Ще давньогрецький філософ Аристотель у своїй “Поетиці” писав: “Навряд чи хтось буде мати сумнів у тому, що законотворюєць повинен ставитися з виключною увагою до виховання молоді, бо в тих державах, де цей предмет перебуває в занепаді, і сам державний лад має від того шкоду”. У тому ж творі Аристотель задається питанням, чи потрібно розвивати душевні власти-

вості, які не знадобляться в практичному житті, або ті, які ведуть до вищого абстрактного знання.

Давня Греція була яскравим прикладом взаємозв'язків духовної культури і права. Призначенням мистецтва, як і права, було забезпечення стабільного розвитку держави, формування високої громадянської позиції. До людей, корисних країні, Гомер поряд з мудрим правителем відносив також співаків і поетів. Моральна спрямованість притаманна творам поета Менандра, який захищав права жінок, дітей, рабів, викривав брудний бік суспільного життя. Мистецтво виховувало в людині не тільки моральні якості, але й формувало високу духовну культуру. Достатньо навести такий факт: у Давній Греції неосвічену людину називали “ахореутос”, що в перекладі значило: людина, яка “не вміє співати, танцювати, грати на музичних інструментах” і, отже, така людина непридатна для участі в хорес (так називалося давнє музично-хореграфічне дійство, в якому брало участь усе населення полісу).

Зараз виховання духовної культури у майбутніх юристів є не менш актуальним. Нарешті моральна культура особистості виявляється у всій системі її поглядів і переконань, повсякденній поведінці, конкретних вчинках, що здійснюються нею в різних видах діяльності. Вона присутня у будь-якому виді особистісної культури в тій мірі, у якій будь-який вид людської діяльності має моральний “вимір”, моральний аспект.

Розвинуте етичне мислення, багатство і відрефлектованість почуттів, самоповага і повага до інших, доброзичливість, відповідальність та інші складові внутрішньої культури, знання і дотримання етикету в загальному вигляді характеризують моральну зрілість юриста, свідчать про високий рівень особистісного вияву моральної культури. Культура особистості юриста – це й засвоєння професійної діяльності попередників, й вироблення навичок, умінь, здібностей, що забезпечують ефективне виконання службових обов'язків, тобто – професійна компетентність спеціаліста й на теоретичному, й на практичному рівнях.

Сучасний етап розвитку України характеризується по-

стійним пошуком найбільш ефективних шляхів підготовки високоосвічених спеціалістів. У Національному університеті “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого” проводиться цілеспрямована робота з художньо-естетичного виховання. Студенти беруть участь у концертах, роботі гуртків та студій. У “Палаці студентів” регулярно відбуваються зустрічі студентської молоді з акторами, композиторами, художниками.

Але найбільш важливою формою саморозвитку є самовиховання. У 2000 р. при кафедрі культурології було відкрито кабінет художньо-естетичного самовиховання з унікальною колекцією альбомів про західноєвропейське і вітчизняне мистецтво, які подарував кафедрі перший проректор академії В. В. Сташис, фонотекою, що складається із записів класичної музики, драматичних творів, віршів. Усе це сприяло духовному зростанню студентської молоді, а кабінет став не лише лабораторією художньо-естетичного самовиховання, а й творчою лабораторією. У ньому проходять виставки робіт образотворчого мистецтва викладачів, працівників ВНЗ та студентів. У 2000 р. було створено театральну вітальню “Душі прекрасні поривання”, де на зразках класичного мистецтва виховується не лише естетичний смак, а й інтелект. Використання методів арт-терапії (Р. Пікфорд) дозволяє залучати студентів до художньої діяльності, через яку засобами мистецтва вони вчаться виявляти внутрішні психічні конфлікти, а також виховувати позитивні емоції, активізувати свої потенційні можливості.

Колишні члени театральної вітальні пов’язали своє життя з Національним університетом “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, стали не лише аспірантами, викладачами, а й, насамперед, гідними людьми з розвиненим почуттям прекрасного.